

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LALOS.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetői
irodáknak.

Megjelenik

vasar- és ünneppnapok kivételével
mindenesnap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 211. szám.

Szerda, szept. 16.

A bortörvény.

— szeptember 16.

Most a szüret idején különösen aktuális foglalkozni a kormány által tervezett bortörvényvel.

Magyarország bortermelő állam, így kétségtelen, hogy kell erre nézve valamely törvénynek lenni. Magától értetődik azonban, hogy a bortörvénynek olyannak kell lennie, mely először a borhamisítást és borszaporítást lehetetlenné teszi és egyformán bünteti mindazokat, kik a bort hamisítják vagy szaporítják; másodsor pedig, mely a hamisítást és szaporítást kizáró borkezelést lehetővé teszi; harmadsor végre, mely a borértékesítést következetesen a borkereskedelmet nemcsak nem bénítja, hanem közgazdasági okoknál fogva fejleszteni segíti.

Az a törvénytervezet azonban, a melyet a kormány első ízben megismertett a bortermelőkkel és kereskedőkkel, sok kifogás alá esik s a termelők és kereskedők a tervezet megváltoztatása mellett foglaltak állást. Kérték pedig a tervezet megváltoztatását és pedig azért, mert a tervezet egyes rendelkezései lehetetlenné teszik a borkivitel, mert t. i. a szeszezés teljes eltávolítása kizárja a magyar bor tengeren való szállítását és a tengeren való értékesítést. Továbbá azért, mert a közös vámterület tartama alatt, a magyar borértékesítés kárát vallaná annak, ha a magyar és az osztrák bortörvények nem lennének azonosak és a hazai borkereskedelem a borkeresést illetőleg nem az egyenletes elbánás elvei szerint gyakorolhatná üzletét.

Akik másképpen vélekednek, azok nem ismerik a borkereskedelmet és a bor-

termelésnek és a borértékesítésnek millió koronányi károkat okozhatnak.

Tudni kell, hogy Ausztria bortermelése nagyobb mint Magyarorszáé. Nekünk mégis kivitelünk van Ausztriába, mert a fogyasztás odaát felülmúlja a termelést, meg azért is, mert a mi boraink jobban ízlenek nekik. Már most, ha a nagyobb termeléssel rendelkező Ausztriának a bora értékesítésének védelmére kielégítő az ő bortörvénye, akkor magunkat károsítjuk, hogyha hibás intézkedésekkel mi az Ausztriába irányuló borkivitel lehetetlenné tesszük.

Ha Ausztria azt mondja, hogy megengedi, hogy az ottani lakosság bizonyos borokat cukorral megédesítve igyék és ilyen cukrozott bor 50—60 ezer hektoliter értékesíthető Ausztria északi részeiben, miért ne cukrozhassa a magyar borkereskedő is pénzügyőri felügyelet alatt saját hazájában a magyar bort, hiszen máskülönben ugyanezen borkezelést a határon túl végzik és a következménye az, hogy a cukorfogyasztás, a cukoradó, a borkezelési haszon a szomszéd vagyonát gyarapítja, mi pedig, mert a kérdést nem értjük, elveszítjük nagy áldozatokkal szerzett közvetlen borvevő összeköttetéseinket és az osztrák borkereskedelemlen vagyunk kiszolgáltatva, sőt még több, a szolid és vagyonos borkereskedelmet a szó legkomolyabb értelmében átűzzük Ausztriába és mi adóalanyokat veszítve, Ausztria gazdasági érdekét szolgáljuk.

És mert ez így van, azért akadályozta meg a kereskedelmi miniszter, hogy a bortörvénytervezet eredeti alakjában a képviselőház elé kerüljön és azért kellett azt visszavonni és ezért fogják azt átdolgozni. Ennek az átdolgozásnak azután olyannak

kell lenni, amely kellőképpen szolgálja Magyarországnak mint bortermelő államnak érdekeit s egyben kielégíti a bortermelők és kereskedők érdekeit is.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/45 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad

Szeptember 19., 21. Megyei áll. vál. ülése.
Szeptember 22. Rendkívüli megyei közgyűlés.
Október 5. Közig. bizottság ülése.

Lefujtak.

— Öröm a kaszárnyában. —

A hadgyakorlatoknak tudvalevőleg lefujtak s katonáink hazaérkeztek. Mivel pedig a bornyu három esztendőig viselődött a bakai hátakon, elérkezett amaz idő, amikor az „abfírolás” történik. Az öreg hétszentségek kipucolják a puskát, bezsirozzák a bakancsot, amelyet a manipuláns forsrítmész átvesz, ami a katonaelet végét jelenti. Tegnap este fujta a horniszta az utolsó capistrángot, amely után az öreg baka civille vedlett, viszont a szegény bundások, akiknek még sok idejük van hátra, keserves sóhajtással nézik a beborult eget. Hej, haj, sohse szabadulunk meg. — mondják szegény porosfülü regruták, már mint az 1907-beliek, akiknek még két esztendőig jár a lénung, a komiszkenyér, meg az ajncelmars. Hej, haj! — mondják a hatbeliek is, már csak 365 kis nap van hátra, annak is a fele éjszaka.

És miközben folyik az abfírolás, szomorú emberek ülnek a falócán, bent a cugban és hazafelé gondolnak a Marcsára, a Julesára. Esik az eső, hullnak a földre a kis vízeseppek, őszi szántás alá puhítják a földet. És mennek haza az öreg bakák, akik már nem is bakák s itt hagyják a többieket strózsáktömés és menzsi-

A „TORONTÁL” tárcája.

BOSZNIÁBÓL.

A „TORONTÁL” számára írta:

JANKÓ ÁGOSTON.

Bosznia most nagyon aktuális, a Törökországban forrongó alkotmányos mozgalmak és a nagyszérb agitáció ide irányították a közfigyelmet. De mindezekről eltekintve, érdekel a Balkán, azért örömmel fogadtam Thallóczy Lajosnak, közös pénzügyminiszteri osztályfőnöknek szíves meghívását, hogy Boszniának egyik érdekes részét be akarja járni: — tartsak vele.

Az utazás az ő részéről hivatalos volt, mert a népiskolákat vizsgálta és egyes kereskedelmi iskolák újjászervezése érdekében járt. Én csak mint turista mentem vele, de puskát is vittem, hogy utközben esetleg vadászattal is szórakozhassam. De bizony nem sok időt töltöttem én a vadászattal, mert ezen ország gazdasági és kulturális viszonyai, valamint adminisztrációja annyira érdekeltek, hogy inkább ezekkel foglalkoztam. Brekában léptünk először bosnyák területre. Miután Thallóczy hivatalos uton volt, a vasuti indóháznál a kerületi főnök, a járási főnök, valamint egy udvari tanácsos, a kormányzóság kulturális ügyeinek referense, vártak.

Mig a hivatalos urak a városi képviselőtestület tagjaival a kereskedelmi iskola ügyét tárgyalták, én báró Malcomes Camilló, járási főnök szíves kalauzólása mellett bejártam a várost.

Igen érdekes hely ez, mert nagyon feltűnőek rajta a rohamos fejlődés nyomai; hazánkban nem igen láthatni ilyet. Amint a régi putrik és az új, modern épületek után megbírálni lehet, ez a község az occupatio idejében olyan lehetett, mint vármegyénkben például Jankahid, ma pedig olyan nagy, mint Nagyszentmiklós.

A köböl épült emeletes új házak között még itt-ott látni a fából készült régi viskókat, de a város belső részéből előreláthatólag ezek is

hamarosan el fognak tűnni és néhány év múlva már csak a külvárosnak magas, deszka kerítés-sel ellátott mohamedán házauskái fognak emlékeztetni arra, hogy milyen volt Breka 30 év előtt.

Az izlés és jelleg nélküli modern épületek közül kellemesen válik ki az emeletes városháza, amely valami szerencsés véletlen folytán szép mór stílusban lett építve.

E városka képezi a boszniai szilvakereskedésnek gócpontját, azért amerre csak néz az ember, mindenütt a szilva és lekvárszállításra való nagymérvű előkészületeket látja. A lekvárszállító hordók óriási garmadákban hevernek a házak előtt; a kádárok kopácsolása hallatszik minden felől, akik keleti szokás szerint, az utcán készítik és javítgatják a hordókat. A vasuti állomás udvarán és környékén mérhetlen mennyiségű kosarak és ládák várják az elszállítását, az utakon ökrös szekerek vonszolják a lekvárfőzésre való óriási vörösréz üstöket, amelyek akkorák, hogy egy szerényebb igényű munkáscsalád ellakhatna bennük.

Azt mondják, hogy e városban legalább 10 millió korona értékű szilva és lekvár kerül évenként eladásra.

Délután egy Skojdics Száva nevű szilvatermelőhöz rándultunk ki „teferié”-re. Így nevezik Boszniában a lakomával egybekötött „zöldbe” való kirándulásokat.

Ez a Skojdics afféle uttörő a szilvatermelés és értékesítés terén, mint aminő nálunk a gazdasági kertészetben Rohonczy Gida volt. Rendkívül nagy szorgalommal és értelemmel tenyésztí és nemesíti a szilvafát. Van nagy faiskolája, mintegy 40000 darab termő szilvafája és 25 kemencével dolgozó aszalója. Termel egy faj szilvát, amelyet mihozzánk „Rákóczy” név alatt küldöz, otthon azonban „Balkanszka czaricza”-nak nevez; ez a szilva a lehető leg-tökéletesebb, mert jóízű, nagy és bőtermő.

Miután bemutatta gazdasági tevékenységének igazán gyönyörű sikereit és jól megvendégtelt bennünket, azzal a csendes kívánsággal hagytuk el az érdekes gazdaságot, hogy bár nagyobb számban volnának az ilyen Skojdicsok,

akkor nem heverne kihasználatlanul oly sok termékeny földterület.

Brekából másnap kocsin Bjelinába mentünk. A kifogástalan müüt egy darabig a Száva mellett vezet, azután Brzopolyától kezdve igen szép és termékeny síkságon halad.

Ez a síkság mintegy folytatását képezi a magyar Alföldnek a Száván át; épp olyan jellegű, olyan termékeny, csak hogy a bacsikai, torontáli vagy szerénmegyei síkságnál sokkal szebb, mert nagyon sok fa van rajta. Ugyszólván minden tábla föld fákkal van szegélyezve és lépten-nyomon vannak kisebb-nagyobb területű berkek és ligetek. Valamikor erdő volt ez az egész síkság, de nem pusztították ki teljesen, hanem csak oly mérvben, amint a földet más gazdasági célokra akarták használni. Ugy utazik itt az ember, mintha valami parkban járna. Az ut mellett kétoldalt szilvafák vannak, melyeknek gyümölcstől kéklő gyalai ugy hajolnak le, mint a szomorú fűzfák. Nem tudom, minden esztendőben ilyen-e ez a vidék, de most valóságos Kánaánt mutat.

Bjelina mintegy 10 ezer lakossal bíró igen élénk város, mely szintén az utóbbi három évtizedben fejlődött ennyire. A stílnélküli, kaszárnya formára épült, egész új házsorok is azt bizonyítják, hogy föllendülése újabb keletű.

Amig a hivatalos urak tárgyaltak, itt is köszölni indultam, de nem sokáig kiborolhattam egyedül, mert a városi kertben, ahol éppen magyar munkásokkal beszélgettem, csakhamar elfogott egy esendőrőhadnagy, akit Thallóczy azért küldött ki, hogy engem szórakoztasson.

Eleinte boszankodtam rajta, hogy portyázásaim közben megzavar és szidtam magamban rendőri képességét, amelylyel oly hamar ki-nyomozott, de csakhamar megbárátkoztam a Főris nevű főhadnaggyal, mert igen eszes, liberálisan gondolkozó, tág látókörű és elfogulatlan politikai nézetekkel bíró uri embert ösmer-tem föl a zsandárgunya alatt.

Szó esvén a boszniai magyar telepésekről, sok mindent megtudtam a főhadnaggytól, ami körülbelül megegyezett a városi kertben talált

fogyasztás céljából, mivel a császárnak igen nagyon nagy szüksége van rájuk.

Hát lefújtak, amikor is a befél értelmében vége a gyakorlatnak s ezzel a „gyöngyélet”-nek. De gyöngyélet ide, gyöngyélet oda, mégis csak jobb a civilgunya, mint a császár ruhája, habár fényes gomb is van rajta. És hazaérkezvén bakáink a manőverről, felzendül a nótá, amely szerint azt mondja a kapitány a bakának, maradj vissza édes fiam zupásnak, három csillag kerül a gallérodra, egész század hallgat a komandódra. De azt mondja, hogy azt mondja:

Kapitány ur, köszönöm a jóságát,
Tartsa meg csak azt a három csillagát.
Van énnekem odahaza galambom, de galambom,
Annak a két szeme az én csillagom.

Igy énekelnek az abfírolók. A káplár és főher urak azonban nagyokat káromkodnak, mivelhogy nekik még benn kell maradni, míg az új regrutákat kiképzik. A többiek, a porosfülűek is irigykedve hallgatják a nótát. Hej, haj, nekik még háromszázhatvanöt nap, az igaz, hogy a fele éjszaka. Szerbusztok, öreg kamerádok, vigyázzatok odahaza a Marcsára, meg a Julesára. Mert igen-igen hamisak a lányok...

— **Athelyezés.** A vallás- és közoktatási miniszter Kontsek Lázár hadvigai állami elemi iskolai tanítót a franzfeldi állami elemi iskolához áthelyezte.

— **A spanyol király Karátsonyi grófnál.** Mint fővárosi levelezőnk jelenti, a spanyol királyi pár budapesti látogatása alkalmával, október 2-án Karátsonyi Jenő gróf budai palotájában fényes estély lesz, melyen a spanyol királyi pár s a Budapesten időző királyi ház számos tagja is meg fog jelenni.

— **Eljegyzés.** Teleki Pál gróf, a nagyszombati kerület országgyűlési képviselője eljegyezte Bissingen-Nippenburg Rezsőné grófnő, született feni Mocsonyi Georgine torontalmegyei nagybirtokos leányát, Hannát.

— **Boszniból.** Mint ismeretes, Jankó Ágoston, Torontálvármegye alispánja legutóbb Boszniában tanulmányutat tett. Folkérésünkre az alispán ur szíves volt tapasztalatait lapunk számára megírni s miután a bosnyák kérdés ma igen aktuális, közérdekűnek tartjuk Jankó Ágoston nagyérdéki tapasztalatait, amelyek egyhisszük országos figyelmet is fognak kelteni, — közreadni. Az írói készséggel megírt és az alispán ismert éles szemére s kitünő megfigyelő és kritikai képességére valló érdekes — három közműnyre terjedő — cikksorozatot mai tárcánkban kezdjük meg „Boszniból” címmel s itt is föl hívjuk rá olvasóink figyelmét.

— **Érettségi a felső kereskedelmiben.** A nagybecskereki állami felső kereskedelmi iskolában a szeptember havi érettségi vizsgálatok

írásbeli része e hét folyamán fejeztetett be. A szóbeli érettségi vizsgálatok e hó 19-én fognak megtartatni, mely vizsgálatokon dr. Ferenczi Zoltán miniszteri biztos elnököl. Teljes érettségi vizsgát 7 tanuló tesz.

— **Halálozás.** Mint Temesvárról jelentik, ott egy tekintélyes, az ország határán túl is ösmert név híres alapítója: Mühle Vilmos műkertész tegnap délben 63 éves korában meghalt. Mühle Vilmos a kertészet legszebb világában Európaszerte nevezetes és közismert. A Mühle-név valósággal fogalom. Ösmerek az egész országban éppen úgy, mint Német-, vagy Franciaországban. A Mühle virágjai, csokrai, koszorúi páratlan hírnévnek örvendenek. De nemcsak mint a kertészet nagy mestere szerzett hírnevet a magyar virágnak, de Temesvár város társadalmi és közügyeiből is kivette részét. A város törvényhatósági bizottságának sok éven át volt buzgó tagja. Nagy munkája közepette egy a köz-, mint a magánéletben is sokat munkálkodott. Halála bizonyára osztatlan és nagy részvétet fog kelteni.

— **Katonai ménvásár.** Holnap tartják meg Nagybecskereken a katonai ménlövésárt, mely reggel 8 órakor lesz a Vásár-téren. A vásáron az állam részéről részt vesz Némay Ferenc huszárezredes, a körösi méntelep parancsnoka és Pollák Simon főállatorvos, akik már meg is érkeztek Nagybecskerekre.

— **A városi közgyűlés új helye.** Dr. Pericsics Zoltán polgármester ezúton is közhírré teszi, hogy a legközelebbi városi közgyűlést már nem a városház nagytermében, hanem a volt törvényszéki épülethez tartozó esküdtészeki tárgyalóteremben fogják megtartani.

— **A tartalékos tisztek és a hadapródok szemléje.** A közös hadügyminiszter elrendelte, hogy a közös hadsereg kötelékébe tartozó tartalékos tisztek november hó 4-én délelőtt 9 órakor, a tartalékos és póttartalékos hadapródok és hadapródjelöltek pedig november hó 6-án szintén délelőtt 9 órakor kötelesek a tartózkodási helyükhöz legközelebb eső hadkiegészítő, vagy katonai állomásparancsnokságon a megtartandó főkihálgatásra személyesen jelentkezni. Ugyancsak kötelesek ez alkalommal a katonai könyvecskéjüket, személyazonossági bizonyítványukat, utolsó kinevezési okmányukat, valamint a háború esetére szóló ajánlati lapot is magukkal hozni. Nagybecskereken a szemlé a Rezső-kaszárnyában lesz.

— **A polgári iskolai tanárok gyűlése.** Az Országos Polgári Iskolai Egyesületnek új igazgatótanácsa Sággy Gyula dr. elnöklésével most tartotta Budapesten első ülését, melyen a tanács csaknem valamennyi tagja megjelent. Az új vezetőség teljes egészében elfogadta a réginek a programját, tehát a polgári iskolának hétosztályúvá fejlesztését, a népoktatási körből novelláris uton való kivételét, a pedagógium

főiskolai jellegének hivatalos elismerését. A legközelebbi munkaprogramot a következőkben állapították meg: a polgári iskolai törvénytervezeték kidolgozásával Wolenszky Gyulát, a pedagógiai reform alapelveinek kidolgozásával Kovács János dr. és Vangel Jenő dr. tanácsstagokat bízták meg, kik munkálatukat a tanács legközelebbi ülése elé terjesztik. A fizetés-rendezésre vonatkozólag a tanács elhatározta, hogy illetékes helyeken informáltatja magát s ha az 1909-iki évi költségvetés a polgári iskolai tanárságnak sérelmeit az 1907. évi decemberi közgyűlés memoranduma alapján nem orvosolná, e kérdés rendezésére illetékes helyeken a szükséges lépéseket megteszi. A nyugdíjügyre vonatkozó memorandum megszerkesztésével s a tanács legközelebbi ülése elé terjesztésével Szenes Adolf tanácsstagot, nagybecskereki tanárt, bízták meg. Mivel az elnök fölvilágosításai szerint a képviselőház legközelebbi ülészakájában alig lesz abban a helyzetben, hogy igen sok fontos és sürgős teendője mellett a polgári iskolai törvényt is letárgyalhassa, a tanács elhatározta, hogy ebben az egyesületi évben az egyesület szervei, tagjai és a tanári testületek révén a reform érdekében a legtagabb körű agitációt fejtik ki.

— **Lawn-tennis verseny Nagybecskereken.** A nagybecskereki Regatta-klub tennis-pályáján holnap délután kezdődik meg a tennis-verseny, amely több napig fog tartani. A versenyen részt vehet bárki, aki holnap déli 12 óráig bevezetését leadja. A versenyterv szerint négyféle verseny lesz, u. m.: férfi egyes, vegyes páros, női egyes és handicap egyes. A versenyek győztesei csinos tiszteletdíjat nyernek. Nevezni lehet holnap délig Bánlaky András árvaszéki úlnőknél, míg a versenydíjak Watta-Pelbárt Endrénélt fizetendő. A versenyek mindennap délután 3 órakor kezdődnek.

— **A város lakásai.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt dr. Pericsics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen a polgármester proposíciót tett aziránt, hogy a volt törvényszéki épület emeleti helyiségeit a város lakásokká felosztva adja ki bérbe. Az emeleti helyiségekből 5 kisebb lakás alakítható, természetesen mellék helyiségek nélkül. A városi tanács a polgármester indítványát elfogadta s javasolja a közgyűlésnek, hogy a lakások árlejtés útján adassanak bérbe. Ugyancsak a mai tanácsülésen elhatározták még azt is, hogy a Gimnázium-utcát át fogják kövezni.

— **Amateur-fényképészeknek!** Általánosan ismert kitünő szalon és uti fényképészeti készületek, felülmulhatatlan minőségű pillanat készítő aparátusok, valamint mindenféle fényképészeti részek Moll A. cégnél (Bécs, Tuchlauben 8. cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. — Ezen üzletág alapított 1854-ben. — Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

magyar munkások panaszaival. Elmondotta, hogy azok a magyarok, akik pénzzel jöttek ki és akiknek módjukban volt annyi földet venni, ami egy család eltartására elégséges, azok boldogulnak, sőt gyarapodnak is, de akik mint mezei munkások, teljesen pénz nélkül jöttek ide és akik csak napszámmunkából élnek, azok bizony nem igen boldogulnak, mert a legnagyobb napszám 70 kr. és 1 ft között mozog, amiből pedig megélni is nehéz, annál nehezebb félretenni. Hozzájárul az is, hogy az újabb időben a bosnyákok, különösen a szerbek a „svábá”-t, t. i. az idegent lehetőleg mellőzik és inkább foglalkoztatják a butább és értelmetlenebb bennszülötteket, mint a jó munkás idegent.

Hogy a magyar telepek sorsát közelebbről is megismerhessem, kimentünk a főhadnagygyal a Bjeina közelében levő Franz-Josefsdorf nevű községbe, ahova torontali franzfeldi és bácskai németek telepedtek. A község olyan, mint nálunk pl. Lázárföld vagy Ernesztháza. Meglátogattunk egynehány telepet, bementünk a bírósághoz, végül a papot kerestük föl, aki részletesen tájékozott bennünket a telepek viszonyai felől. Az emberek meg vannak elégedve, évről-évre gyarapodnak, csak az az egy panaszuk van, hogy nincs községi legelőjük, venni pedig nem bírnak, mert a föld ára már itt is 300 forintba rugott fel s ami készpénzük van, azt pedig templompítésre akarják fordítani.

Iskolájuk szép, tágas, tökéletesen berendezett állami iskola, tanítójuk intelligens ember, papjuk pedig magyarul is tud, amire a derek svábok, akik különben nem beszélnek magyarul, igen büszkék.

A magyarok a város ellenkező oldalán kissé elszórt telepeken laknak, de földdel és házzal legfeljebb csak 35 család bír, míg 75 család napszámmunkából él és a városban lakik. A magyar családok tanköteles gyermekei számára a városi elemi iskolában egy magyar tanulóosztályt állítanak föl. Este a szálloda árnyas kertjében nagy közös asztalnál vacsoráltunk, ahova összegyűltek a városban levő hatóságos személyek és nem bennszülött notabilitások is. Volt itt szó mindenféléről: gazdaságról,

tanügyről, politikáról, alkotmányról, anektálásról stb., ami alkalmat szolgáltatott Thallóczynak arra, hogy ezeket a tájékozatlan urakat Ausztria és Bosznia történelmi és közjogi viszonyai felől alaposan kioktassa. Bjeináról Zvornikba megint csak kocsival mentünk.

Ezt a síkságot, amelyet Posavinának neveznek, még távolról sem használják ki gazdaságilag, mert gabonát igen keveset termesztnek, úgy hogy kukoricán kívül csak kaszálót, legelőket látni; pedig ebben a könnyű művelésű, termékeny talajban a dinnye, a hagyma, vagy a legnagyobb igényű zöldségfélék is dusan teremnének. Szőlőt is csak az ide telepedett alföldi németek termelnek és pedig igen szép sikerrel.

Gyümölcs azonban oly mesés mennyiségben terem itt, hogy erről eddig fogalmam sem volt. Kár, hogy a gyümölcskertészet terén sem haladnak ezek a maradt bosnyákok, mert sem a faj nemesítésével, sem a gyümölcsfák ápolásával nem sokat törődnek, hanem csak „kao bog da”. Szerencsésük, hogy e vidéken nem igen szokott hernyójárás lenni, ami Temes- és Krassószörényben oly gyakran pusztítja el a gyümölcstermést.

Utközben megállottunk Baniorán, ahol szintén van vagy 40 német telepescsalád és megnéztük az állami iskolát.

Innen Zvornikig a Duna mentén vezetett utunk, tehát a szerb határ mellett haladtunk.

Itt a határ mentén sűrűbben találkozunk csendőrökkel; nagy és erősen épült laktanyákban népes csendőrörsök vannak elhelyezve. Ezek képezik a mai határőrséget.

Zvornikba délre érkezünk meg s azonnal hozzáültünk Krausz honfitársunk, vendéglős által szervírozott ebédhez, amelyről azonban legnagyobb sajnálatomra, nem mondhatok sok elismerést.

Délután kirándultunk Drinyacsára, az ottani iskolát megzemlélni, ozsonnára pedig a csendőr laktanyába tértünk be.

Ugyanis ezek a csendőrlaktanyák Boszniában szükség esetén egyszersmind szállodák és vendéglők is, ahol az utazó tisztviselők szállást és ellátást kaphatnak, igen mérsékelt áron.

Általában véve a csendőrség Boszniában

igen fontos szerepet játszik. Ők a közigazgatásnak talán a legfontosabb szervei. A szorosan vett rendőri szolgálatokon kívül ők végzik többek között a kézbesítői teendőket és apróbb közigazgatási funkciókat is teljesítenek. Ők hirdetik ki és magyarázzák meg a népek a hatósági rendelkezéseket — ők adnak nekik utbaigazítást, hogy hová forduljanak ügyes-bajos dolgaikban.

Nagy is a tekintélye itt a csendőröknek; nemcsak hogy félnek tőlük, de tisztelik és becsülik is őket. Igaz, hogy erre a csendőrök egyénileg is rászolgálnak, mert jól kiválóított arravaló egyének. A bennszülöttek közül kevés csendőr van, hanem leginkább idegenek: horvátok, csehek, lengyelek s van közülük néhány szerbül beszélő magyar is.

A csendőrlaktanya a községben vagy közvetlenül mellette, mindig valamely külön álló helyen van, úgy mint nálunk az uri kastélyok szoktak lenni. Rendesen nagy kert veszi körül, melyben gyümölcs- és konyhakertészetet, valamint méhészetet is üznek. Vannak teheneik, hizlálnak disznókat és tenyésztnek baromfit. Van külön gazdájuk vagy gazdaasszonyuk és megfelelő cselédszemélyzetük. A csendőrlaktanya körül valóságos mintagazdaság van, amelyből a nép tanulhat. Természetesen jobban is fizetik a csendőröket, mint nálunk, azért is van olyan jó legénységük.

Zvornikban egy kisebb méretű régi vár is van, amely inkább festői, mint védekezeti szempontból érdekes. Le akartam rajzolni, de a járási főnök figyelmeztetett, hogy az a hadügyminiszterium által szigorúan tiltva van. Később meg is láttam a koreszmában a kifüggesztett figyelmeztetést, mely szerint a várnak közelében egy kilométernyi távolságban még fényképezni sem szabad. Igazán neveléses ez a tilalom, mert ha a Drinán átmegyek, szerb területre 100 méternyi távolságból úgy rajzolhatom le a várat, ahogy nekem tetszik. De különben sincs gyakorlati értelme a tilalomnak, mert bár fölszerelték a fellegvárat néhány ágyuval és szokott is benne egy szakasz gyalogság és 6 tüzér, mint várőrség tartózkodni, de mint erősségnek nincsen komoly stratégiai jelentősége.

Gyilkos merénylet kihallgatás közben. A maga nemében páratlan eset hírére veszszük Nagymargitáról. A boszu abból a gyilkosságból ered, amely a múlt pénteken történt Nagymargitán s amely gyilkosság áldozata Paszkula Mojsze, az ottani bíró volt. A gyilkosságról hírt adtunk annak idején s megírtuk, hogy egy koremsai mulatozásból kifolyólag Paszkula Péter ottani fiatal legény összeszóvalkozott a községi bíróval, aki őt csendre intette s szóváltás közben a legény kést rántott s azt markolatig a bíróba dőfte, úgy hogy ez néhány óra múlva meghalt. A gyilkosság természetesen nagy izgatottságot keltett az egész faluban s a gyilkost nyomban el is fogták s bekísérték a község-házára, ahol a csendőrök kihallgatták. A kihallgatás az esti órákban történt, amikor már meglehetősen sötét volt. A község-ház terme megtelt kíváncsi emberekkel, akik részt vettek a kihallgatáson s minthogy ennek következtében a teremben nagy volt a hőség, az egyik ablakot kinyitották. Eppen javába vallatták a gyilkost, midőn a nyitott ablakon keresztül valaki puskával rálőtt a vádlottra, aki a golyótól találva, összeesett. Csendőrök, asszonyok, férfiak a lövésre mind kirohantak a teremből, de a tettes ekkor már nyomtalanul eltűnt, úgy hogy mai napig sem tudják még, hogy ki lötte meg a bíró gyilkosát. A csendőrök erre persze beszüntették a további kihallgatást s a gyilkost ma Nagybecskerekre hozták s bezárástolták a közkórházba, ahol ápolás alá vették. Paszkula sebesülése nagyon súlyos, de azért az orvosok biznak a felgyógyulásában. Az ismeretlen boszuálló ellen a csendőrség erélyes nyomozást indított meg.

Sötét bűn. Mint Nagytorákról jelentik, Heck Anna nagytoráki nő, aki Oszter Zsigmond nagytoráki borbélylyal élt együtt, e hó 13-án éjjel meghalt. Az alig 22 esztendő leány néhány hét előtt még viruló szépségű nő, halálos ágyán bevallotta, hogy Radics Vazulné napszamosasszony, kivel egy házban lakott, tiltott operációt végzett rajta. A megindult nyomozás során Radicsné töredelmesen vallott és elmondotta, hogy a hóhőmunkára nyolevan fillérért vállalkozott. Radics Vazulné a nagybecskereki ügyészség telefon rendelkezésére a bégaszertgyörgyi csendőrség azonnal letartóztatta.

A nyugalom. Doktor (a beteg feleségéhez): Nagy nyugalomra van szüksége férjének s azért itam néhány épiumport.

Asszony: És mikor adjam be neki?

Doktor: Kérem, ne neki adja be. Ezeket a porokat nagysádnak rendeltem.

Holttest a dinnyeföldön. Jelentettük tegnap, hogy Németszentmikály község határában a dinnyeföldön holtan találták Burián Péterné, született Schmitz Katalin, ötvenkét éves ottani lakosnőt. Munkára siető parasztnak akadtak a holttestre, amelynek mellén nagy seb tátongott. A temesvári királyi ügyészség elrendelte a hulla felboncolását, valamint a nyomozás bevezetését. A boncolás megállapította, hogy a szerencsétlen asszony halálát egy fegyvergolyó okozta, mely a baltüdöbe hatolt s azt átfúrta. A rejtélyes eset kiderítése érdekében a csendőrség már két nap óta a legerélyesebben nyomoz, de eddig minden eredmény nélkül. A megölt asszonynak férje és hat gyermeke van. Férje napszamos, aki a rejtélyes eset napján Temesvárott járt.

TÁVIRATOK

A király a hadgyakorlaton.

A király.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Veszprémből sürgönyzik, a király ma reggel 9 órakor kíséretével a nagygyakorlatok színhelyére ment. A gyakorlatoknak pompás verőfényes idő kedvez s a király igen jól érzi magát.

A király veszprémi tartózkodása alatt semmiféle küldöttséget nem fogad, mert tartózkodásának szigorúan katonai jellege van.

MIT IGYUNK?

gyünk mohai gyünk mohai gyünk mohai gyünk mohai

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

gyünk mohai gyünk mohai gyünk mohai gyünk mohai

ÁGNES-

A mohai Agnes-forrás, mint természetes szénsavdus ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönfélébb gyomor-, légső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségekkel is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Agnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktételek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozata a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másféltiteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített vízzel, sőt a szódaaviznél is olcsóbb; hogy az Agnes-forrás vizet a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzele ingyen kapható. A forráskiszolgálás. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

A gyakorlatok.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Veszprémből sürgönyzik, Frigyes főherceg ma reggel 6 órakor szemlélet tartott a csapatok fölött. Szemle után nyomban megkezdődött a nagy hadijáték, amelyben a döntő ütközet holnapra várható. A két hadsereg közül az északit, az u. n. kékeket Albori báró tábornagy vezeti, míg a déli hadsereget, az u. n. vörösöket Fiedler tábornagy parancsnokolja. Egyelőre három hadtest van működésben: a 4. hadtest, Brudermann lovassági tábornok vezérletével, az 5. hadtest Steininger báró tábornagy vezérlete alatt és a 73. kombinált hadtest Pitt tábornagy vezérletével. A főhadvezetés Ferenc Ferdinánd trónörökös kezében van, aki künn tartózkodik a hadgyakorlatok színhelyén. Dél felé már kibontakozott az egész hadijáték s minden vonalon folyik az ütközet. Igen érdekes a nagy lovassági előcsatározás, amely szintén ma reggel kezdődött. A hadgyakorlatokon a főhercegek közül a trónörökösön kívül jelen van Frigyes főherceg, Lipót Szalvátor és Károly Ferenc József főhercegek.

A karlócai kongresszus.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Karlócáról sürgönyzik, a patriárka választást a kongresszus péntekre tűzte ki.

Ma délután 2 órakor Tomics Jása vezetésével a szerb radikálisok küldöttsége érkezett Budapestre, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél a patriárka választás dolgában tisztelegjen. Kossuth Ferenc a küldöttséget ma délután fogadja.

A képviselőház ülése.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint ismeretes, a képviselőház szeptember 22-én, kedden tartja a nagy nyári szünet utáni első ülését. A keddi ülés csak formális lesz s megállapítja a szerdai ülés napirendjét, amelyet a delegáció tagjainak megválasztása fog képezni. A keddi ülésre négy sürgős interpellációt is jelentettek be. Justh Gyula, a képviselőház elnöke hétfőn érkezik Budapestre, hogy megtegye a szükséges intézkedéseket.

A delegációk.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint jó forrásból jelentik, a delegációkat október negedikére hívják össze Budapestre. A delegációkat ugyanezen nap a király a budai várpalotában fogadja, ahol egyuttal trónbeszéddel megnyitja a delegációk üléseit.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter egészsége már a teljes javulás útján van, úgy, hogy egy-két nap múlva elhagyhatja a szobáját.

A fiúmei kormányzó-helyettes.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a hivatalos lap mai száma közli, a király dr. gróf Wickenburg Márk kormányzósági tanácsost fiúmei kormányzó-helyettesnek nevezte ki.

Aehrenthal és Iswolszky találkozás.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervári jelentés szerint ott Aehrenthal és Iswolszky találkozását nagy meglepéssel tárgyalják s a politikai körök annak a reményüknek

adnak kifejezést, hogy a találkozás a két állam egyetértő Balkán-politikájának megerősítését eredményezi.

A József-műegyetem megnyitása.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti József-műegyetemet ma délelőtt nyitották meg ünnepélyesen. A megnyitáson jelen volt a kormány részéről Molnár Viktor államtitkár.

Megdobált vonat.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Szegedről jelentik, a Mezőhegyesről Szegedre menő személyvonatra utközben ismeretlen tettesek valóságos közpört zudítottak. A kövek a vonat számos ablakát bezúzták és sok kö a kocsiába esett, de szerencsére az utasokat nem érte. A vonaton utazott Justh Gyula, a képviselőház elnöke is, akinek a lábához esett egy kö, de őt magát nem érte. A ködobálókat nyomozzák.

A pálinka ellen.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Makórol jelentik, a város ott szabályrendeletet hozott, amely szerint koremsákban és vendéglőkben szombat délután 5 órától hétfő reggelig nem szabad pálinkát árulni. A szabályrendeletet jóváhagyás végett felterjesztették a belügyminiszterhez.

Határidő-üzet.

Budapest, szept. 16. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április 1909.)	23.18 — —
Buza (októberre 1908.)	22.30 — —
Rozs (októberre 1908.)	18.60 — —
Zab (októberre 1908.)	16. — — —
Tengeri (októberre)	14.58 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyílttér.

(E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Köszönetnyilvánítás.

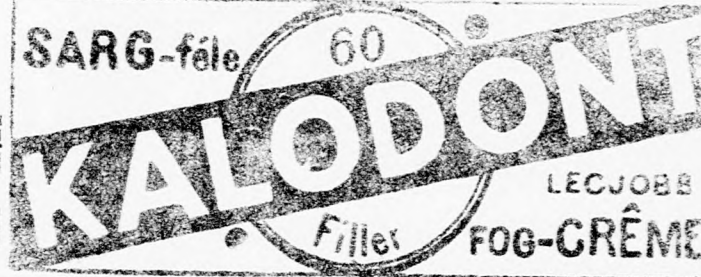
Fogadják ez uton legmélyebb köszönetünket mindazon jóismerősök, jóbarátok és kartársak, kik drága és felejtethetlen férj, testvér és atya

Predrágovits Kristóf

temetése alkalmából mély fájdalomunkat megjelenésükkel enyhíteni szivesek voltak.

853-1.1

Gyászoló család.

MÉRLEGKÉPES

KÖNYVELŐ

elvállal olcsó díjazás mellett délutáni és esti órákra könyvelést és irodai munkákat.

Bővebb felvilágosítással e lap kiadóhivatala szolgál.

forrást, ha gyomor-, bel- és légsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk. 297/a-15 13
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borviz!

A nagybecskereki kerületi munkásbiztosító pénztártól.

2311/1908. sz.

Pályázat.

A nagybecskereki kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága, az országos munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztár által jóváhagyott határozatával ujonnan szervezett **ügyvezető-titkári állásra** pályázatot hirdet.

Az ügyvezető-titkár évi törzsfizetése 2600 kor., lakbére 400 kor.

Okmányokkal felszerelt és bélyeggel ellátott pályázatok csak **1908. évi október 5-ik napjának déli 12 órájáig** nyújthatók be.

Az állás a pénztár végleges átalakulásáig ideiglenesen töltetik be; a véglegesítés az orsz. munkásbetegs. és baleset biztosító pénztár jóváhagyásával történik.

Az állást a megválasztott a felhívás kézbevétele után azonnal, de legfeljebb 15 nap alatt tartozik elfoglalni.

Ezen állásra pályázhatnak mindazok a magyar honosok, akik az 1907. XIX. t.-c. 110. §-ában előírt követelményeknek megfelelnek és azonkívül kimutatni képesek, hogy kereskedelmi érettségivel bírnak, vagy pedig hogy valamely betegségélyező, illetve munkásbiztosító pénztárnál hosszabb ideig működtek és így a pénztár ügyvezetésében teljesen gyakorlottak. Ez utóbbiak előnyben részesülnek.

Nagybecskerek, 1908. évi szeptember 11-én tartott igazgatósági ülésből.

Rakicsics Károly, Szöllőssy Károly,
ideigl. ügyvezető-titkár. ig. elnök.

844-1.1

217/1908. végreh. sz.

846-1.1

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. jár. bíróságnak 1908. évi V. 1330. és a budapesti VI. ker. kir. jár. bir. 1908. évi V. 1316. sz. végzése következtében dr. Obadeanu Pál nagybecskereki ügyvéd által képviselt Fejős Mihály és dr. Grósz Lipót budapesti ügyvéd által képviselt Grósz D. javára Gligorievits Jóca ellen 70 kor., és 40 kor. 50 fill. s jár. erejéig 1908. évi aug. 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 663 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagybecskereki kir. járásbíró 1908. évi V. 1330/4. számú végzése folytán 77 korona tökekövetelés, 11 kor. 95 fill. eddigi költség, továbbá 40 kor. 50 fill. töke, ennek 1907. évi október 13-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 24 kor. 15 fillérben bíróságilag megállapított költségek erejéig Nagybecskereken alperes lakásán leendő megtartására **1908. évi szeptember 18-ik (tizennyolcadik) napjának délután 4 órája** határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Nagybecskerek, 1908. évi szept. 2.

Schmelz,
kir. bír. végrehajtó.

17100/1908. sz. Nagybecskerek r. t. v. polgármesterétől.

Hirdetmény.

Nagybecskerek rendezett tanácsu város gyámpénztárának 1907. évi számadását az árvaszék indokolt jelentésével együtt ezennel azzal teszem 15 napon át közszemlére ki, a mai naptól számítva, hogy a mondott idő alatt a városi számvévősnél betekinthező.

Nagybecskerek, 1908. évi szept. 15.

Dr. Perisics Zoltán,
polgármester.

852-1.1

3693/1908. sz.

Valkány község előljárástól.

HIRDETMEY.

Alólirott községi előljárástól ezennel közhírré teszi, hogy f. hó 7-ik napján a délelőtti órákban a községi határban 2 drb fehér, 5-6 évesnek látszó, **jegynélküli ökör** fogatott el, jogos tulajdonosa szabályszerű járattal alólirott előljárástól f. évi szept. hó 7-ikétől számított **14 napon belül** annál is inkább jelentkezzen, mert azok a fenti 14 nap letelte után nyilvános árverésen el fognak adatni.

Valkány, 1908. évi szept. 7.

841-3.2

Előljárástól.

3591/1908. sz.

Pályázat.

Elhalálozás folytán üresedésbe jött nagyjécsai községi **szülész női állásra** ezen napon pályázatot hirdetnek.

Javadalmazás: évi 240 kor. fizetés és minden egyes szülési esetenél való közreműködésért 4 kor., szegényeknek a közreműködés díjtalan.

Felhívtnak pályázók, hogy oklevéllel felszerelt kérvényüket **f. évi okt. 10-ig** nyújtsák be.

Csene, 1908. évi szept. 11.

839-3.3

Uzbasich,
főszolgabíró.

1014/1908. sz.

Tomasovác község előljárástól.

Árlejtési hirdetmény.

Miután az 1908. évi aug. hó 29-ére kitűzött árlejtés eredménytelen maradt, az

iskolaépület helyreállítása

iránt az új árlejtés 1616 kor. 20 fill. kikialtási árral **f. évi szept. 19-én d. e. 10 órára** ezennel újból kintüzetik.

Vállalkozni szándékozók ezennel a község házában tartandó árlejtésre meghivatnak.

Tomasovác, 1908. évi szept. 14.

849-2.1

Előljárástól.**Tánciskola megnyitás.**

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy folyó évi szeptember hó utolsó felében felnőttek részére **egy esteli, kisebbek részére egy délutáni zártkörű**

táncanfolyamot

nyitok.

Jelentkezni a beiratkozás céljából már most lehet Fendler József ur. üzletében és nálam szeptember hó 22-étől lakásomon a Pestszállodában. — A n. é. közönség pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Katz S. Sándor,

okl. táncanító.

834-3.2

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK A

„TORONTAL” kiadóhivatalában.

1217/1908. sz.

Orlovát község előljárástól.

Árlejtési hirdetmény.

Orlovát község tulajdonát képező Csenta község alatti rétben

egy marhaitató kutat

szándékozik furatni.

A kut építésére 400 kor. kikialtási árral az árlejtés **f. évi szept. 20-án d. e. 9 órákor** Orlovát község házában fog megtartani.

Árlejtésnél résztvevők a kikialtási árnak 10%-át bánatpénzül letenni kötelesek. A többi feltételek a jegyzői irodában megtudhatók.

Orlovát, 1908. évi szept. 15.

851-1.1

Az előljárástól.

5454/1908. sz. A nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Valkány községben megüresedett 1600 kor. fizetés és 200 kor. lakbérrel javadalmazott községi **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket **f. évi szept. 30-ig** hozzám adják be.

A választást Valkány község házában **f. évi október 2-án d. e. 8 órákor** fogom megtartani.

Nagyszentmiklós, 1908. évi szept. 10.

842-3.2

Hadfy,

főszolgabíró.

Akar megházasodni?

Hölgyeköl, köztük vannak testi hibákkal, vagy törvényszerűen gyermekkel bírók is) kiknek **használya 6000-100.000 kor.** közt válasszák, megbízásokat kaptunk, hogy számunkra alkalmas férjeket szerezzünk. Csak azon urak (ha vagyontalanok is) irjanak alábbi címre, kiknél a **gyors házasság** nem utózik akadályra. L. Schlesinger, Berlin 18. 653-10420

Nagybecskerek rendezett tanácsu város polgármesterétől.

43/1908. főgimn. szám.

Pályázati hirdetmény.

A nagybecskereki róm. kath. községi főgimnáziumnál szervezet **magyar-latin rendezet tanszéknek** választás utján való betöltése céljából ezennel pályázat hirdettetik.

A tanári állás javadalmazása: készpénzfizetés évi 2400 kor., lakbérilletmény 480 korona.

A tanári állás 200 kor. ötödéves pótlék és nyugdíjgényvel van egybekötve.

A megválasztott tanár az orsz. tanári nyugdíj és gyámintézetbe belépni köteles.

Pályázni kívánók kellőleg felszerelt pályázati kérvényeket, melyekben életkoruk, állapotuk, katonai kötelezettségtől netáni mentességük, tanári képesített minőségük és eddigi netáni szolgálataik okmányilag igazolandók, **f. évi szept. 30-ik napjáig** Nagybecskerek város polgármesteréhez címezve tartoznak benyújtani.

Nagybecskerek, 1908. évi szept. 15.

Dr. Perisics Zoltán,

polgármester,
mint a főgimn. bizott. elnök.

855-1.1

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

KITÜNŐ HATÁSÚ VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTESÍTETT
rendkívül üdítő asztali viz.

ÜDÍT GYÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVÁ!

Ívgyógyomdra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buzaiási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Nagybecskereki főlerakat: **WEHNER JÓZSEF** ügynöksége. Kapható Schlesinger D. fűszerkereskedésben (a főpostával szemben), minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 791-153.119